



**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Armoedebaarometer 2012 Prof. Dr. Sara Willems

Onderzoeksgroep Sociale ongelijkheid in de
gezondheidszorg, Universiteit Gent
Sara.Willems@ugent.be



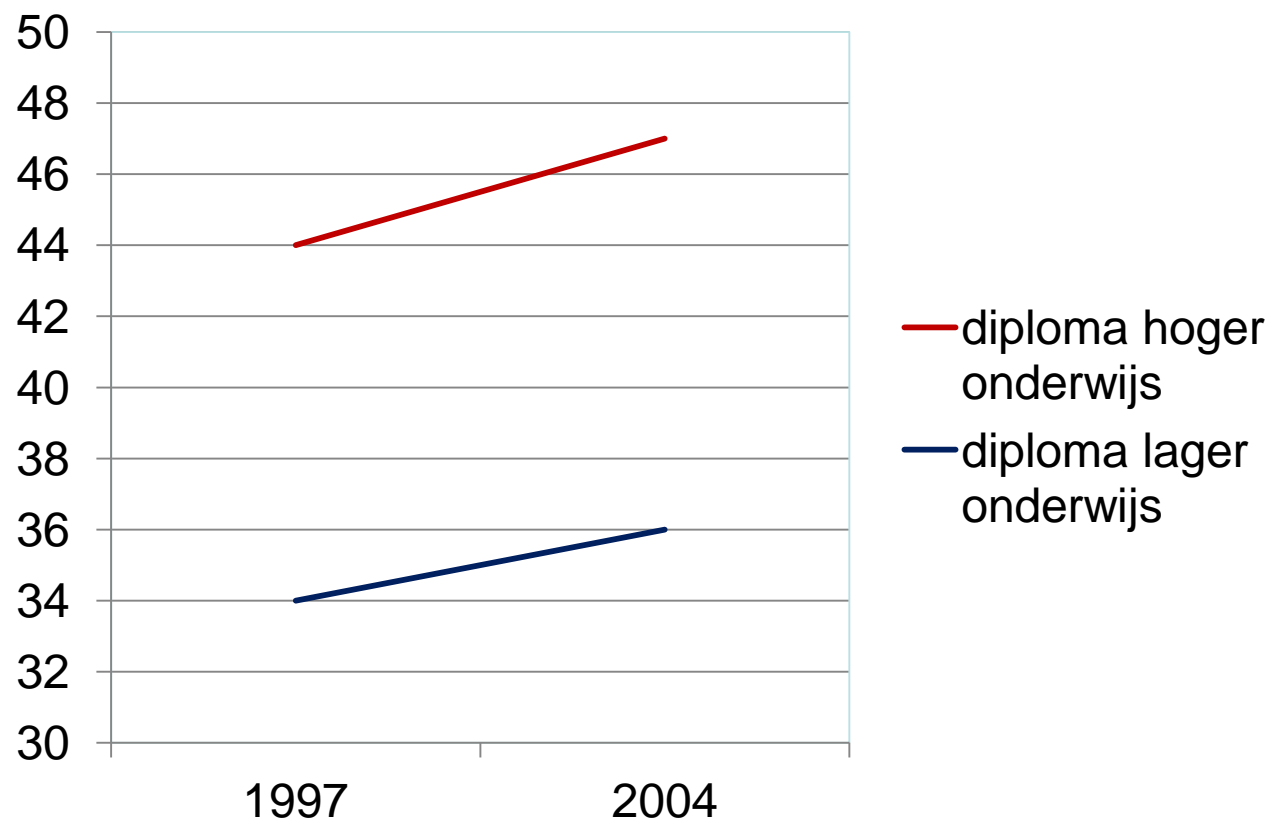
**DECENNIUM
DOELEN2017**

GEEF ARMOEDE GEEN KANS

**“Een goede gezondheid
voor 2012!”**

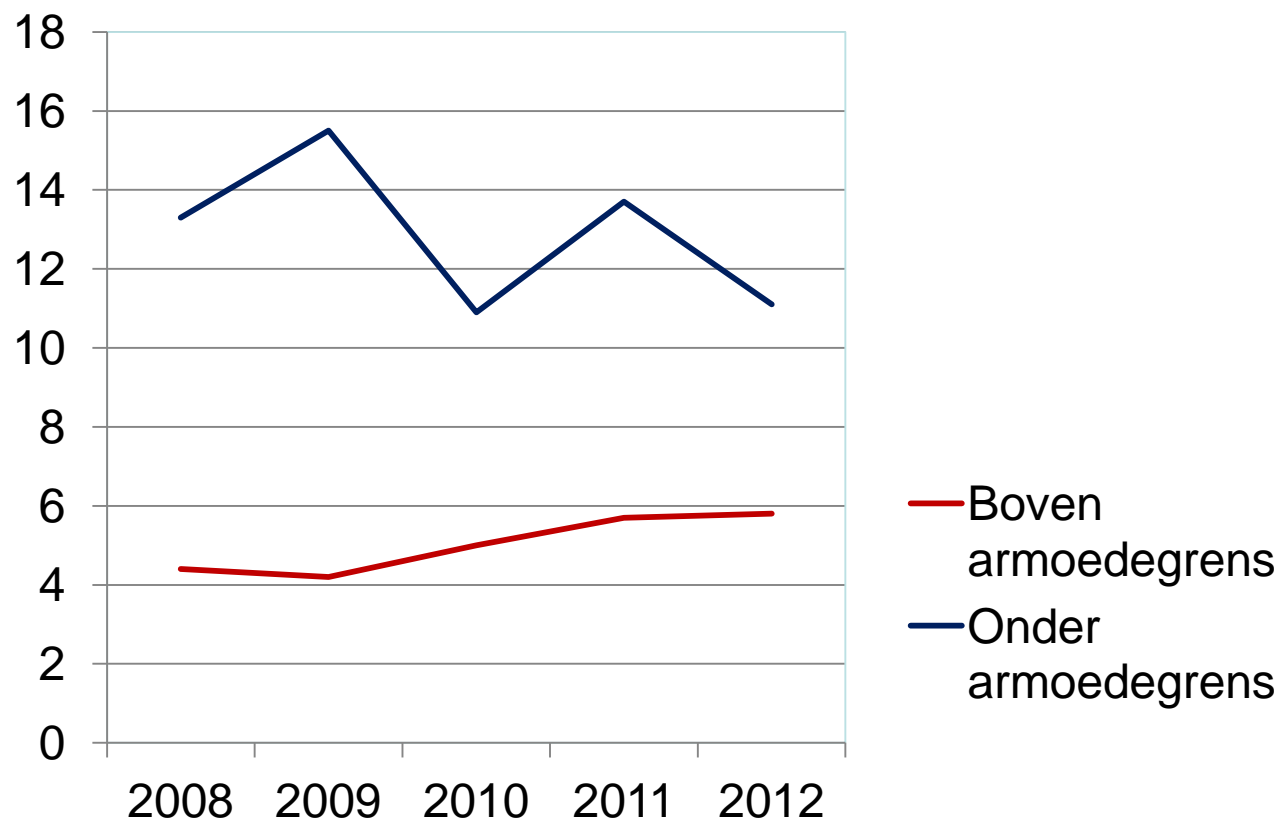
Levensverwachting in goede gezondheid

vrouwen, 25 jaar (aantal jaar)



Subjectieve gezondheid

(% mensen dat de eigen gzh als slecht tot zeer slecht ervaart)





De kost van het niets doen

**DECENNIOUM
DOELEN2017**

GEEF ARMOEDE GEEN KANS

- UK, vroegtijdig overlijden als gevolg van sociale ongelijkheid: tussen 1.3 en 2.5 milj extra levensjaren
- Niets doen kost geld
 - Het aanpakken van sociale ongelijkheid in gezondheid heeft een economisch voordeel.
 - Economisch voordeel per jaar (in UK):
 - verlies in productiviteit: 37.4 – 39.8 mld euro
 - lagere belastingsinkomsten en meer uitkeringen: 24.1- 38.6 mld euro
 - verhoogde kosten ziekteverzekering: 6 mld euro

MAAR OOK

verschillen in gezondheid tussen sociale groepen

waarbij **sociale processen als onderliggend
mechanisme spelen**

vb. uitsluiting, financiële drempels, racisme, ...

zijn **onrechtvaardig** en **vermijdbaar!**



**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Welke sociale processen?

1. Plaats op de sociale ladder
2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's
3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen
4. Levensloopeffecten
5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte

1. Plaats op de sociale ladder

2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's

3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen

4. Levensloopeffecten

5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte

Sociale positie op zich heeft invloed op
gezondheid

“Als ik naar het ziekenhuis ga, is het eerste wat ze vragen: ‘heb je schulden hier?’, in plaats van ‘wat scheelt er?’ Ze bekijken je altijd scheef”



**DECENNIOUM
DOELEN2017**

GEEF ARMOEDE GEEN KANS

**Mensen in armoede verbreden hun
netwerken**

The Spirit Level

Why
More Equal
Societies
Almost
Always Do
Better

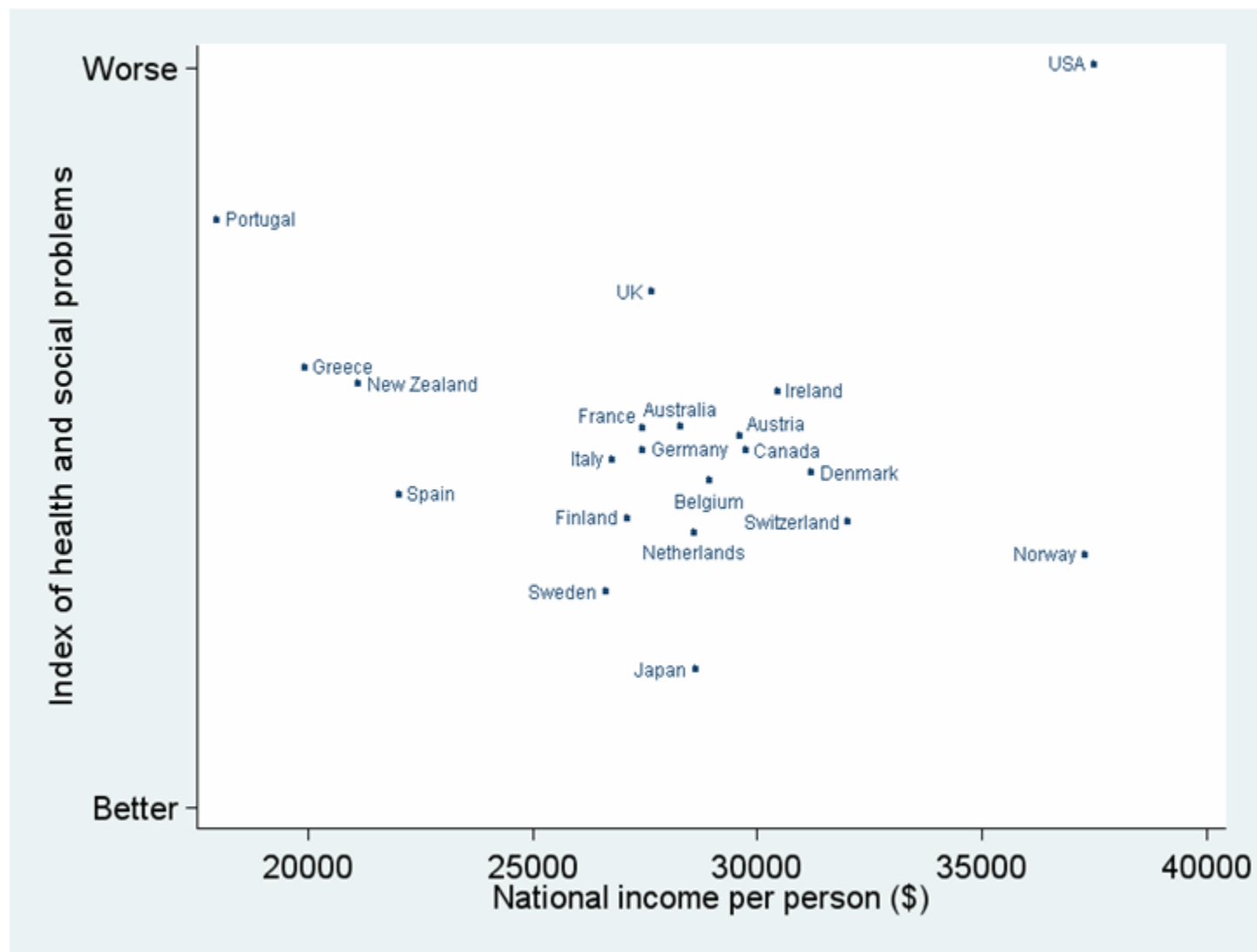
Richard
Wilkinson
and Kate
Pickett



Health and Social Problems are not Related to Average Income in Rich Countries

Index of:

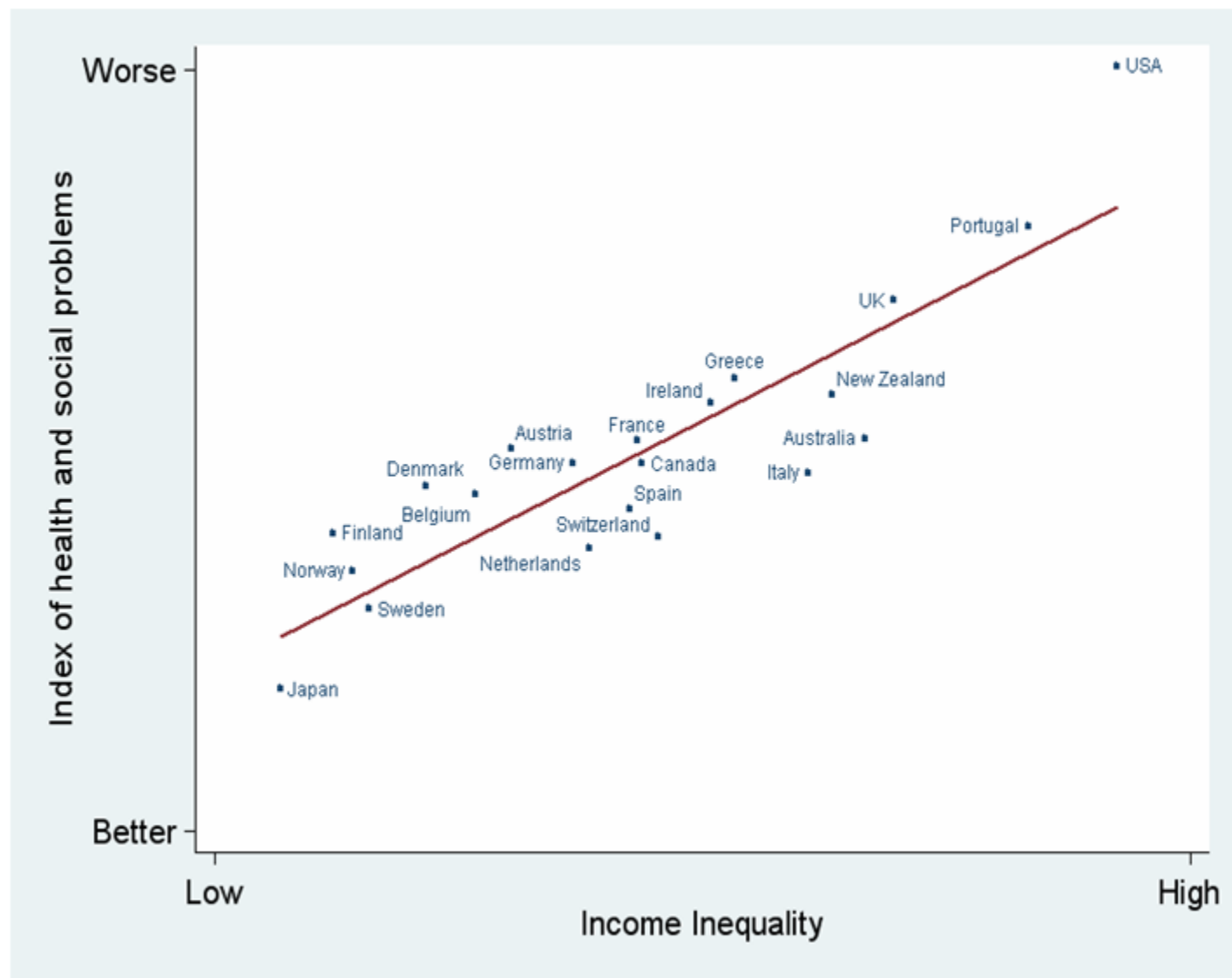
- Life expectancy
- Math & Literacy
- Infant mortality
- Homicides
- Imprisonment
- Teenage births
- Trust
- Obesity
- Mental illness – incl. drug & alcohol addiction
- Social mobility



Health and Social Problems are Worse in More Unequal Countries

Index of:

- Life expectancy
- Math & Literacy
- Infant mortality
- Homicides
- Imprisonment
- Teenage births
- Trust
- Obesity
- Mental illness – incl. drug & alcohol addiction
- Social mobility





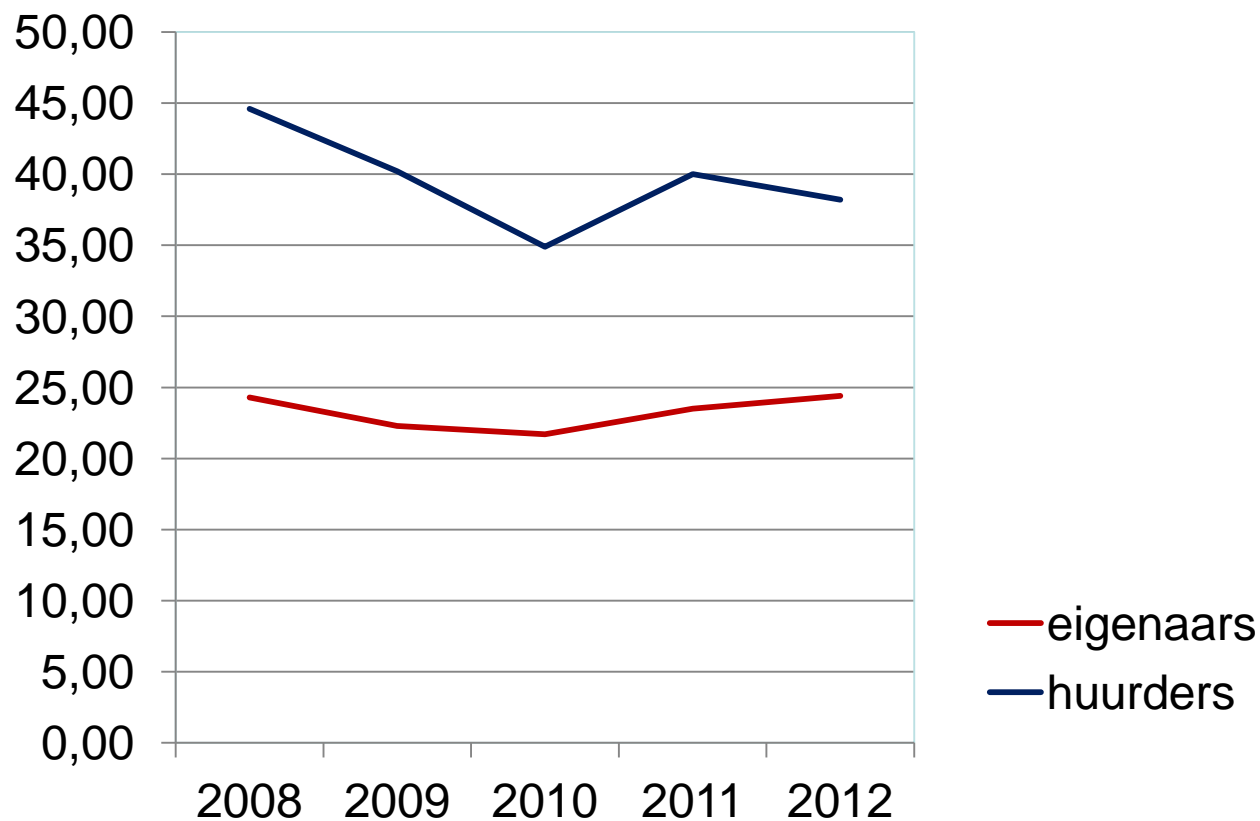
**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

**Voor elk gezin, ongeacht de samenstelling,
minstens een inkomen dat de Europese
armoededrempel bereikt**

1. Plaats op de sociale ladder
- 2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's**
3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen
4. Levensloopeffecten
5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte

Kwaliteitsvolle woningen

% vd bevolking dat in een woning van ontoereikende kwaliteit woont of met een gebrek aan comfort (%)





Een toename van het aantal goede en betaalbare huurwoningen met 150.000, waarvan minstens de helft sociale woningen zijn.

**DECENNIOUM
DOELEN2017**

GEEF ARMOEDE GEEN KANS

1. Plaats op de sociale ladder
2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's
- 3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen**
4. Levensloopeffecten
5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte

Cumulatief effect van verschillende risicofactoren

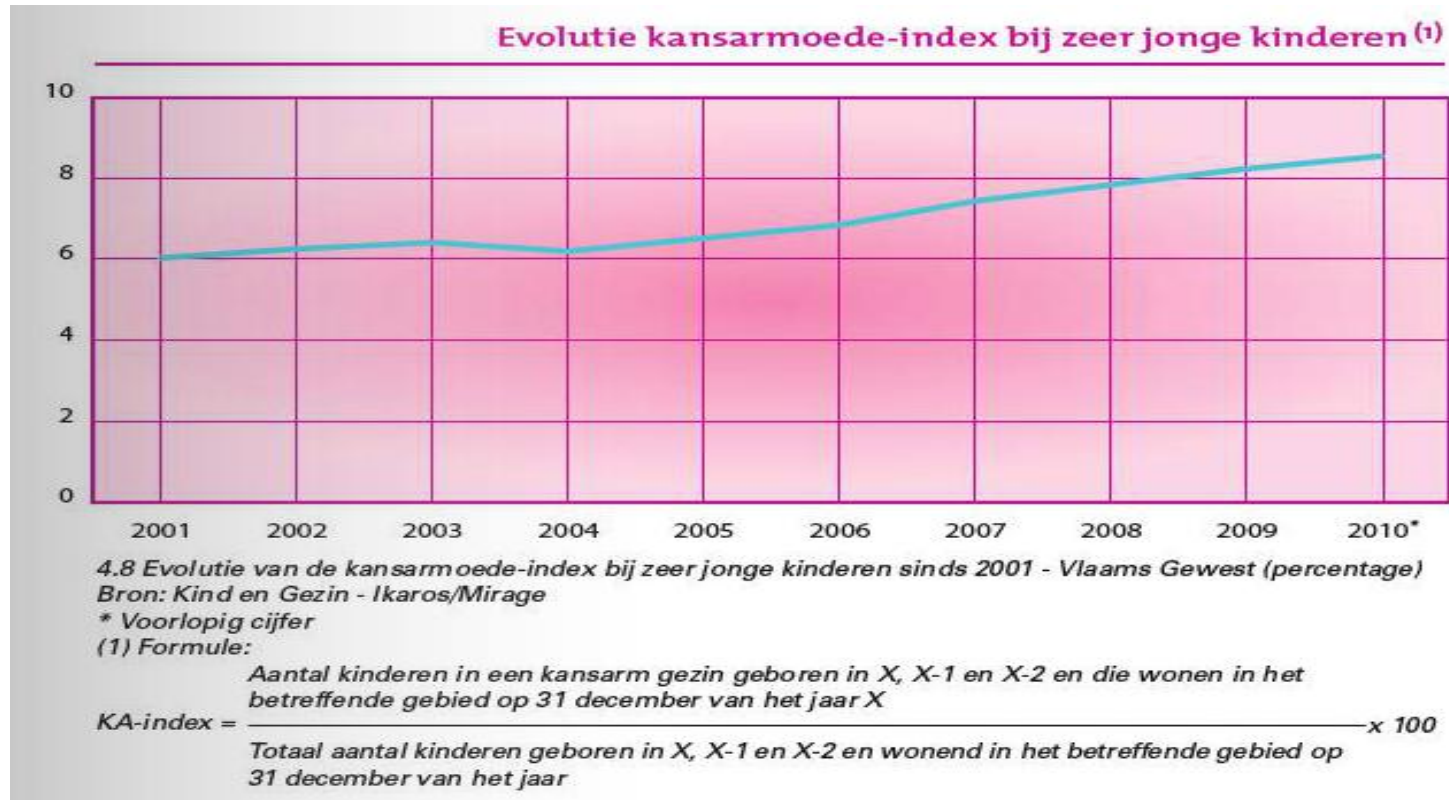
Vb. Mortaliteitsrisico tgv fijn stof (longaandoeningen en longkanker) stijgt naarmate het opleidingsniveau daalt: eenzelfde verhoging van het fijn stof in de lucht betekent niet eenzelfde stijging in morbiditeit voor alle sociale klassen (Pope, Burnett, Thun, e.a., 2002).

1. Plaats op de sociale ladder
2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's
3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen
- 4. Levensloopeffecten**
5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte

Cumulatief effect gedurende de levensloop

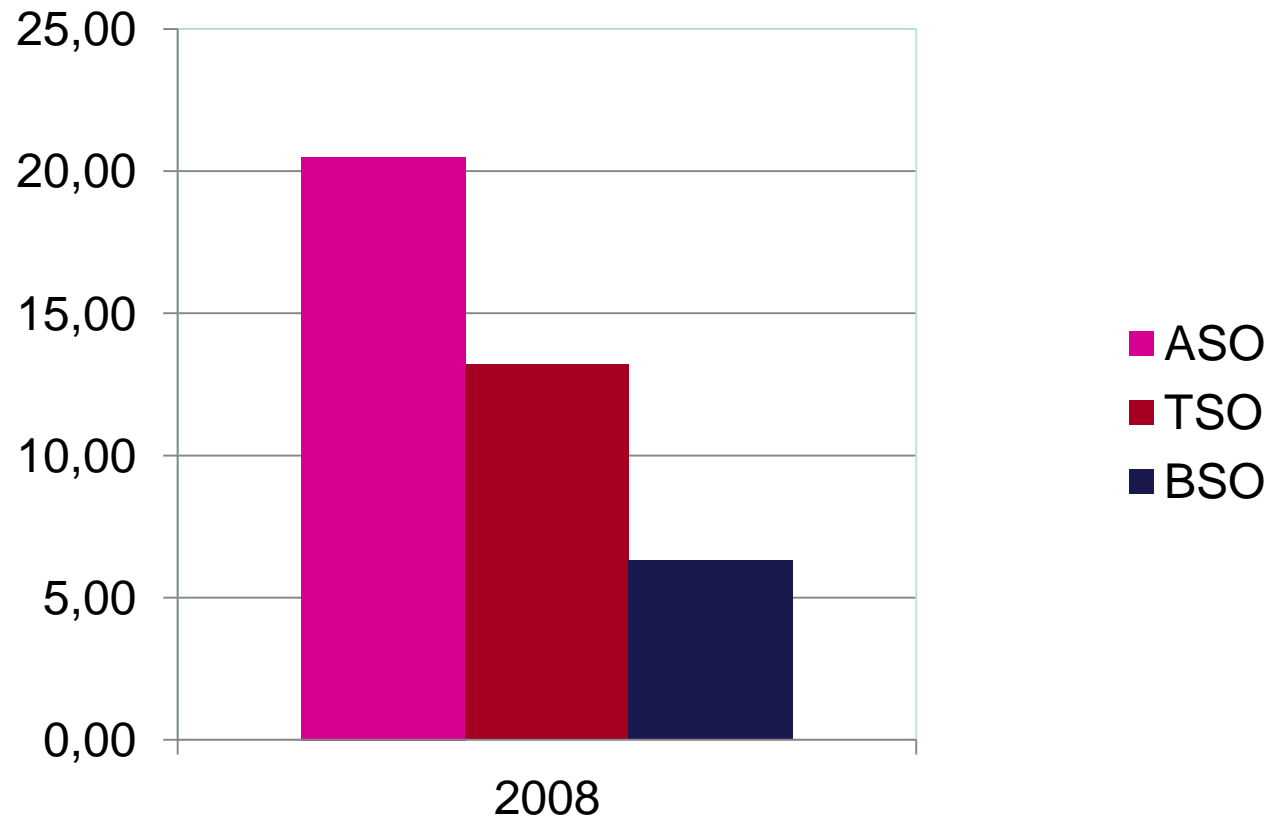


Kinderarmoede (Kansarmoede-index Kind & Gezin)



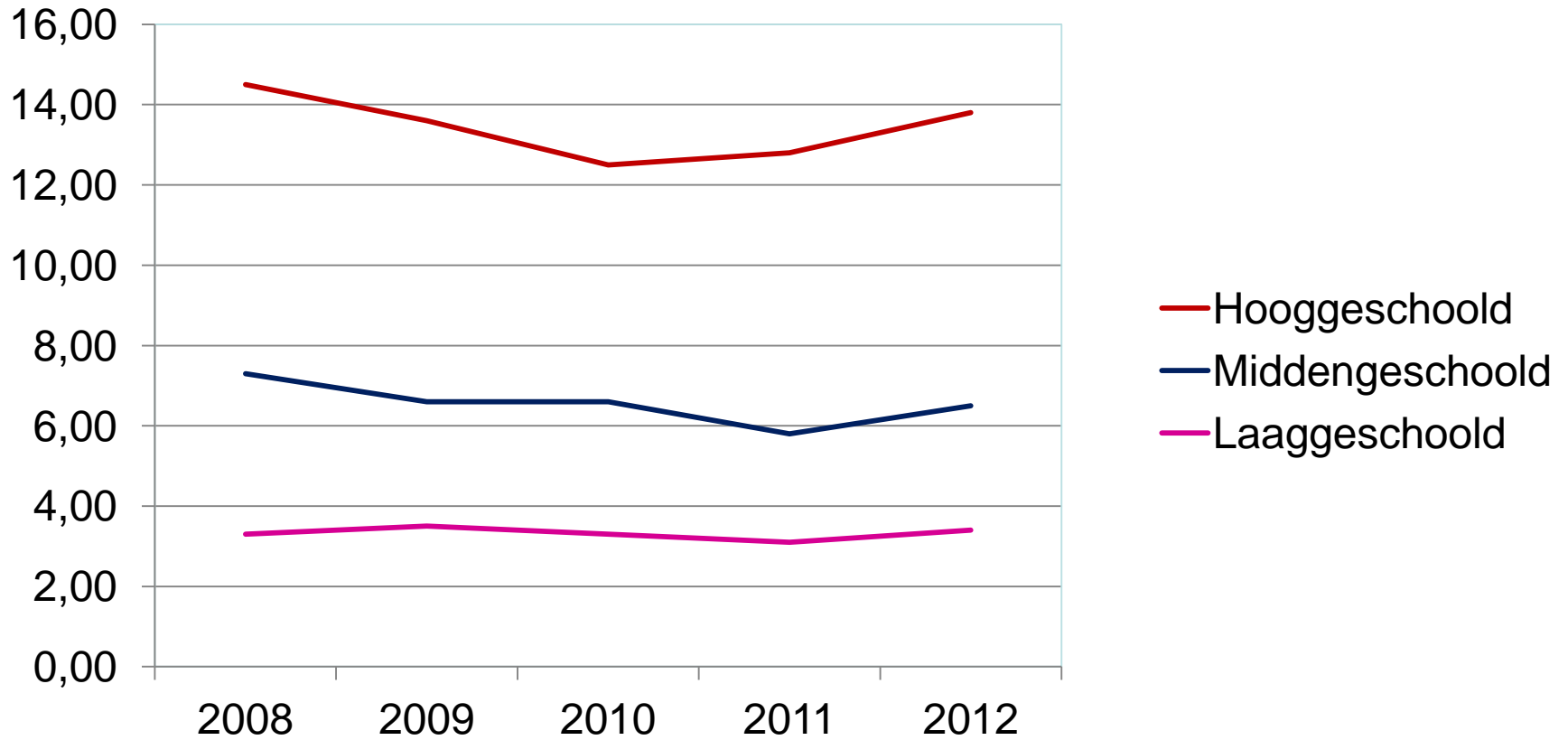
Vrijtijdsbesteding adolescenten

% 14-18 jarigen die actief lid zijn van een jeugd- of jongerenbeweging



Levenslang leren

% vd bevolking dat deelneemt aan levenslang leren (%)





Een daling tot 3% van laaggeletterdheid en laaggecijferdheid bij jongeren, in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen

**DECENNIUM
DOELEN2017**

GEEF ARMOEDE GEEN KANS



**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Aandacht voor kinderarmoede

1. Plaats op de sociale ladder
2. Hogere blootstelling aan gezondheidsrisico's
3. Eenzelfde blootstelling maar met verschillende gevolgen
4. Levensloopeffecten
- 5. Verschillen in de sociale en economische gevolgen van ziekte**

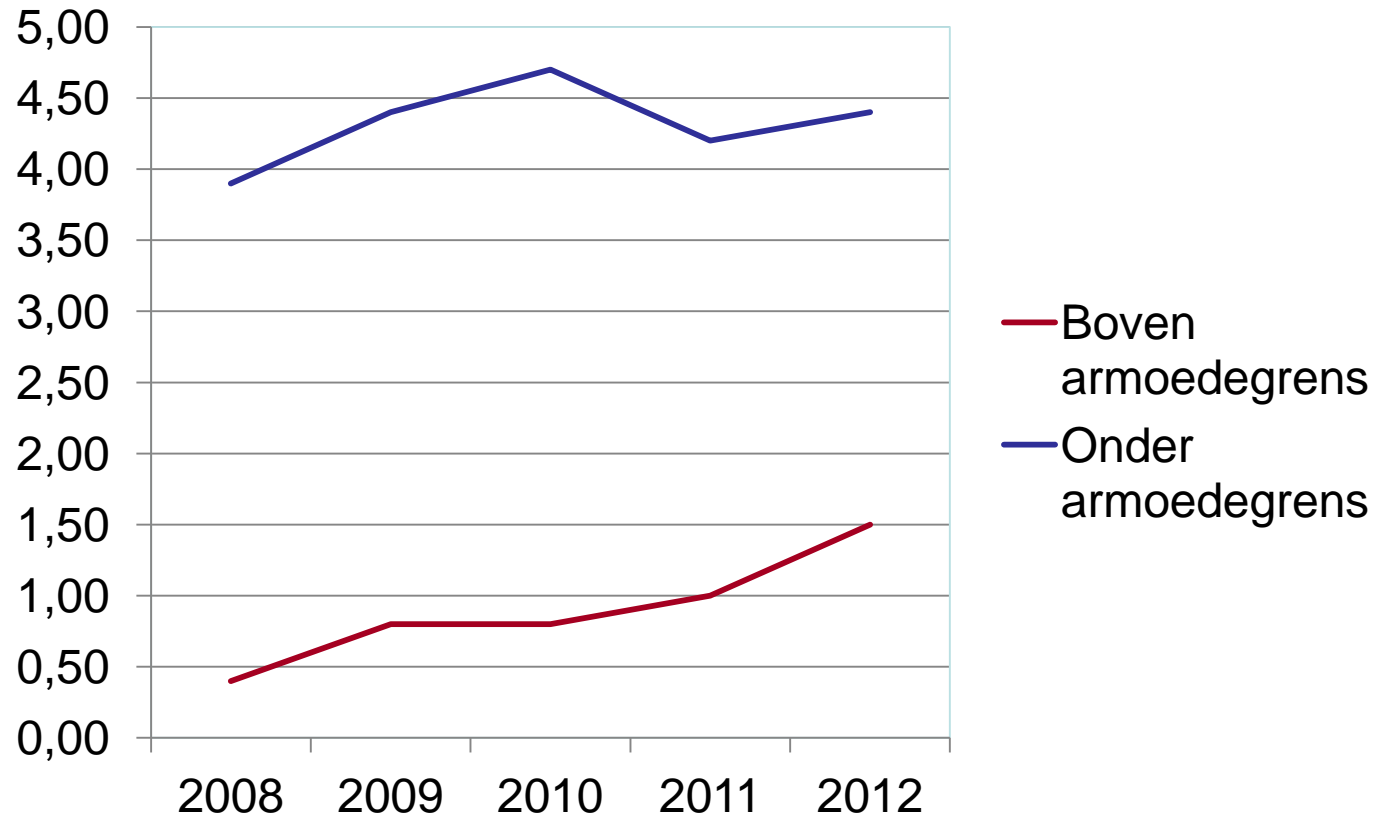
“arm maakt ziek”

“ ziek maakt arm”

Belang van een goede sociale zekerheid!

Betaalbaarheid medische zorg

% personen dat gezondheidszorgen moet uitstellen om financiële redenen





**DECENNIUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Maximumfactuur

Lagere remgeldplafonds voor de laagste inkomens

Bescherming specifieke groepen vb.
Psychiatrische patiënten



Omniostatuu

Automatische toekenning?

Begrip « gezin » accurater formuleren

Betere informatieverspreiding



**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Derdebetalersregeling

Automatische en verplichte toepassing
(resolutie goedgekeurd maar nog geen uitwerking)



**DECENNIOUM
DOELEN2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Vlaamse zorgverzekering

Supplementaire forfaitaire tegemoetkoming voor zwaar zorgbehoevenden met weinig financiële draagkracht?

2013: MAF thuiszorg



**DECENNIOUM
DOELEN 2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

**De aanpak?
De essentie**

De **sociale gradiënt in gezondheid** dient te worden aangepakt

Proportionate universalism

“actions must be proportionate to the degree of disadvantage, and hence applied in some degree to all people, rather than applied solely to the most disadvantaged” (Marmot; Fair Society, Healthy Lives)

Actie om sociale ongelijkheid in gezondheid aan te pakken vereist een **aanpak van alle sociale determinanten van gezondheid**

“Beyond economic growth to **well-being**” (Marmot)